

Serbest meslek faaliyetinin terk edilmesinden sonra elde edilen kazancın vergilendirilmesi ve belge düzeni hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.06.18.02-105[236-2014-402]-1169
Tarih	06.11.2015

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü)

Sayı : 27575268-105[236-2014-402]-1169

06/11/2015

Konu : Serbest meslek faaliyetinin terk edilmesinden sonra elde edilen kazancın vergilendirilmesi ve belge düzeni hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, ... Vergi Dairesi Müdürlüğünün ... vergi kimlik numaralı mükellefi olarak avukatlık faaliyeti ile iştigal etmekte iken noter olarak atanmanız nedeniyle avukatlık faaliyetinize son verdiğinizi belirterek, avukatlık faaliyetinde bulunduğunuz dönemlerde vermiş olduğunuz avukatlık hizmetlerine ilişkin olarak mükellefiyetinizin kapatıldığı tarihten sonra elde edeceğiniz gelirlerin ne şekilde vergilendirileceği ile noterlik görevinizden dolayı mükellefiyetinizin ne şekilde tesis edileceği hakkında Başkanlığımız görüşü talep edilmiştir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun "*Serbest meslek kazancının tarifi*" başlıklı 65 nci maddesinde; "*Her türlü serbest meslek faaliyetinden doğan kazançlar serbest meslek kazancıdır.*"

Serbest meslek faaliyeti; sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanan ve ticari mahiyette olmayan işlerin işverene tabi olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılmasıdır." hükmü yer almıştır.

Aynı Kanunun 66 ncı maddesinde de, serbest meslek faaliyetini mutad meslek halinde ifa edenlerin serbest meslek erbabı olduğu; serbest meslek faaliyetinin yanında meslekten başka bir iş veya görev ile devamlı olarak uğraşılmasının bu vasfı değiştirmeyeceği, bu maddenin uygulanmasında, noterlerin bu işleri dolayısıyla serbest meslek erbabı sayılacakları hükme bağlanmıştır.

Yine aynı Kanunun "*Arızı Kazançlar*" başlıklı 82 nci maddesinde vergiye tabi arızı kazançlar 1-6 numaralı bentlerde sayılmış olup, aynı maddenin 5 nci bendinde ise; Gerçek usulde vergiye tabi mükelleflerin terk ettikleri işleri ile ilgili olarak sonradan elde ettikleri kazançların (zarar yazılan değersiz alacaklarla, karşılık ayrılan şüpheli alacakların tahsili dahil.) arızı kazanç olarak vergilendirileceği hükme bağlanmıştır.

Bu hükümlere göre, avukatlık faaliyetinizin bulunduğu dönemlerde vermiş olduğunuz avukatlık hizmetine ilişkin olarak mükellefiyetinizin kapatıldığı tarihten sonra elde edeceğiniz vekâlet ücretlerinin arızı kazanç olarak vergilendirilmesi gerekmektedir. Öte yandan, Gelir Vergisi Kanununun 82 nci maddesinde, aynı maddenin (5) numaralı bendinde yer alan kazançlara ilişkin olarak herhangi bir istisna uygulaması öngörülmediğinden söz konusu kazancınızın tamamının, tahsil edildiği yılın kazancı olarak bu döneme ilişkin Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesi ile beyan edilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 153 üncü maddesinde bentler halinde sayılan mükelleflerin işe başlama bildirimlerini Kanunun 168 inci maddesinin 1 ve 2 numaralı bentleri uyarınca vergi dairesine iletme (bildirme) mecburiyetleri vardır.

Aynı Kanunun 158 inci maddesinde, öteden beri mükellef olanların mevcut durumlarında (işleri bağlamında) meydana gelen (yeni bir vergiye tabi olma, mükellefiyet şekli ve muaflığa geçmek yönündeki) değişikliklerin mükellefler tarafından 168/1'e göre bir ay içerisinde vergi dairesine bildirilme zorunluluğu bulunmaktadır.

Bu hükümlere göre, avukatlık faaliyetinden dolayı serbest meslek mükellefi iken söz konusu faaliyeti terk ederek noter olarak atanmanızın, mükellefiyet şeklinde değişiklik olarak kabul edilmesi gerekmekte olup, noter olarak atandığınız tarihten itibaren bu durumu bir ay içinde bağlı olduğunuz vergi dairesine bildirmeniz gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026